

HYVÄ RAVITSEMUS ON POLIITTINEN PÄÄTÖS

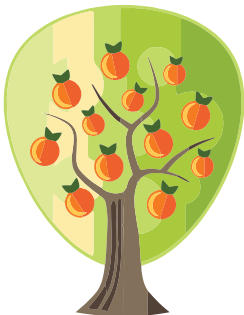
Hyvä ravitsemus edistää asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä luo alueellista elinvoimaa laaja-alaisesti ja kauaskantoisin vaikutuksin.

Kunta huolehtii yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa ravitsemuksen edistämisestä

Asukkaiden hyvän ravitsemuksen edistäminen on olennainen osa kunnan lakisääteistä terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Siihen liittyvät linjaukset, toimenpiteet ja vastualueet on tärkeä määrittää ja arvioida yhdessä.

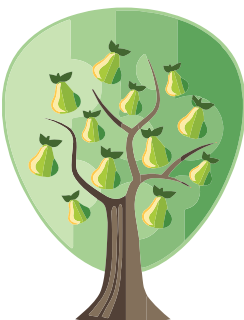
Asukkaiden hyvää ravitsemusta tuetaan kaikissa ikäryhmissä. Asukkaiden ravitsemukseen vaikuttavat ratkaisut luodaan yhteistyössä eri hallinnonalojen kanssa siten, että päätökset välittyvät asukkaiden arkeen asti mahdollistaen hyvän ravitsemuksen tasavertaisen toteutumisen.

Ravitsemussuosituksen mukainen kasvispainotteinen ruokavalio ja ruokahävikin vähentäminen tukevat myös kestävästä kehitystä ja ilmastonmuutoksen hillintää.

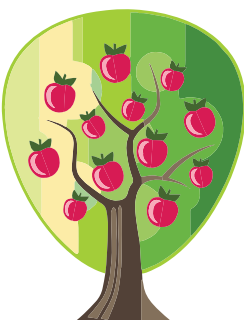
Asukkaiden hyvää ravitsemusta voidaan edistää

- rakentamalla ympäristöjä, joissa on luontevaa tehdä hyvää ravitsemusta edistäviä valintoja
- tarjoamalla asukkaille tasavertaiset, helposti saavutettavat ja hyvää ravitsemusta edistävät ruokapalvelut
- viestimällä asukkaille hyvästä ravitsemuksesta eri kanavien kautta
- tekemällä yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja yritysten kanssa asukkaiden hyvän ravitsemuksen edistämiseksi
- kehittämällä varhaiskasvatuksen ja koulujen ruokakasvatusta
- tekemällä eri hallinnonalojen ja ruokaketjun toimijoiden kanssa yhdessä kestävästä kehityksen ravitsemussitoumuksia, joilla lisätään asukkaiden mahdollisuuksia terveyttä edistäviin ja kestäviin ruokavalintoihin ja syömiseen (www.sitoumus2050.fi)
- tarjoamalla asukkaille avointa, matalan kynnyksen ravitsemusneuvontaa
- varmistamalla ravitsemusohjauksen, -terapian ja -hoidon tasavertainen saatavuus osana sosiaali- ja terveyspalveluita.

Paikallisella yhteistyöllä lisää vaikuttavia toimenpiteitä asukkaiden ravitsemuksen parantamiseen

Asukkaiden hyvän ravitsemuksen edistäminen jakaantuu kunnissa ja alueilla useille vastuutahoille ja lukuisille eri toteuttajille. Vaikuttava ja kattava työ edellyttää toiminnan hyvää johtamista ja kiinteää yhteistyötä eri hallinnonalojen, paikallisten järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten toimijoiden sekä paikallisen ja alueellisen elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteista, toteutuksesta, seurannasta ja arvioinnista olisi hyvä olla kirjaus hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa tai sen osaksi liitetyssä ravitsemussuunnitelmassa. Työtä koordinoimaan voidaan nimetä alueellinen ravitsemustyöryhmä hyvinvointiryhmän osaksi tai oheen.

Ravitseminen hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa

Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat kunnan strategisen johtamisen ja hyvinvointipolitiikan työvälineitä. Hyvinvointikertomuksen valmisteluun voivat osallistua myös ravitsemuksen asiantuntijat, kuten laillistetut ravitsemusterapeutit ja ruokapalvelun toimijat. Näin varmistetaan riittävä asiantuntemus ravitsemukseen ja ruokapalvelujen järjestämiseen liittyvien asioiden käsittelemisessä.

Miten ravitsemusasiat voidaan kirjata hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan?

HYVINVOINTIKERTOMUKSEEN IKÄ- JA VÄESTÖRYHMITÄIN JAOTELTUNA KIRJATTAVAT ASIAT

TAVOITTEET

- Väestön hyvinvointia ja terveyttä kuvaavan tiedon perusteella asetetaan tavoitteet asukkaiden hyvän ravitsemuksen edistämiseksi.
- Eriarvoisessa ja haavoittuvassa asemassa mahdollisesti olevat väestöryhmät tunnistetaan.
- Kansalliset ravitsemusterveyden linjaukset ja suositukset otetaan huomioon alueen ja kunnan oman toiminnan tavoitteiden määrittämisessä.

TOIMINTA

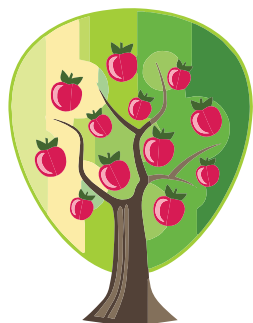
- Esitetään konkreettiset toimenpiteet, joilla asukkaiden hyvää ravitsemusta tuetaan.
- Esitetään, miten vähennetään eriarvoisuutta hyvän ravitsemuksen toteutumisessa.
- Esitetään, miten kansalliset ravitsemusterveyden edistämistä koskevat linjaukset ja suositukset pannaan käytäntöön.

VASTUUTAHOT

- Määritetään, ketkä koordinoivat asukkaiden hyvän ravitsemuksen edistämistä.
- Määritetään kunnan, järjestöjen ja muiden toimijoiden yhteistyö hyvän ravitsemuksen edistämiseksi.
- Määritetään, ketkä vastaavat asukkaiden hyvän ravitsemuksen toteutumisesta käytännön tasolla.

SEURANTA JA ARVIOINTI

- Kirjataan, miten asukkaiden ravitsemuksen tilaa ja siinä tapahtuneita muutoksia seurataan.
- Kirjataan, miten eri väestöryhmien ravitsemuksellisia ongelmia ja erityistarpeita seurataan.
- Määritetään, miten asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan.
- Päätetään, mitä valtakunnallisia, alueellisia ja paikallisia indikaattoreita käytetään seurannassa ja arvioinnissa vertaistiedon saamiseksi.
- Päätetään, miten palveluiden resurssointia, saatavuutta ja tasa-arvoa seurataan ja miten asiakaspalautetta kerätään ja arvioidaan.
- Päätetään ravitsemustoimenpiteiden raportointitavoista ja -tiheydestä.

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia:

- Kuntalaki 2015/410
- Terveystieteiden lain 2010/1326

Lisätietoa, hyviä käytäntöjä ja työkaluja:

- tarkistuslista 1 kunnille hyvää ravitsemusta tukevista toimenpiteistä
- tarkistuslista 2 sosiaali- ja terveyspalveluille